

KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSI GONDOK, FELADATOK VIDÉKI VÁROSOKBAN, PÉLDAKÉNT SZEGEDEN („jelentés a frontvonalról”)

A közlekedés helyzete, jövője ma Magyarországon c. konf.
Balatonföldvár, 2008. május 13-15.

Körtvélyesi Csaba
szakmai főtanácsadó
DARKH Állami Főépítész Iroda

AZ ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZEK FELADATAI

- A miniszter jogszabályban meghatározott területrendezési, illetőleg az építészeti értékek védelmével és építésügyi igazgatással kapcsolatos feladatait a területi (állami) főépítészek útján látja el.
 - Regionális fejlesztési és rendezési tervekkel kapcsolatos feladatok és koordináció
 - Rendezési tervek jóváhagyás előtti véleményezése
 - Felkérésre szakmai segítséget a tervezőknek és önkormányzatoknak
 - Területi Tervtanács vezetése

(A területi főépítészekről szóló 21/1992. (XII. 4.) KTM rendelet)

ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZEK ILLETÉKESSÉGI TERÜLETE 2006-IG

TELEPÜLÉSRENDEZÉS

- 254 ÖNKORMÁNYZAT
- ÉVENTE 150-170 TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV ÉS ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT VÉLEMÉNYEZÉSE
- **TÖRVÉNYI ELŐÍRÁSOK**
 - TARTALMI
 - ELJÁRÁSI
- SZAKMAI SZABÁLYOK
 - TELEPÜLÉS FEJLESZTÉS
 - TELEPÜLÉS RENDEZÉS
 - TELEPÜLÉS ÜZEMELTETÉS

A HELYZET

DÚL A VÁROSOKBAN A TERÜLETSZERZÉSI HÁBORÚ! A HÁBORÚ FŐBB OKAI

- **A FORGALOM NÖVEKEDÉS**
 - GÉPJÁRMŰSZÁM NÖVEKEDÉSE
 - MOBILIZÁCIÓS IGÉNY NÖVEKEDÉSE
 - A KÖZLEKEDÉSI INFRASTRUKTÚRA FEJLŐDÉSE
 - A GÉPJÁRMŰ KÖZLEKEDÉSSEL SZEMBENI ALTERNATÍVÁK VERSENYKÉPTELENSÉGE
- **A TELEPÜLÉSI KÖZTERÜLETEK VÉGES NAGYSÁGA**
- **A KÖRNYEZETÉRZÉKENYSÉG NÖVEKEDÉSE**

A SZEREPLŐK

- **GÉPJÁRMŰVEZETŐK**
- **KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉST HASZNÁLÓK**
- **KERÉKPÁROSOK**
- **GYALOGOSOK**
- **DÖNTÉSHOZÓK (STRATÉGÁK)**
- **SZAKÉRTŐK (EGYSÉGPARANCSNOKOK)**

STRATÉGIÁK ÉS STRATÉGIÁK

- **A DÖNTÉSHOZÓK CÉLJA**
 - A SIKER
 - A PROBLÉMA KONFLIKTUS MENTES MEGOLDÁSA
- **A SZAKÉRTŐK CÉLJA**
 - A PROBLÉMA MEGOLDÁSA (A SIKER)
 - MEGFELELŐ ESZKÖZT, MEGFELELŐ HELYEN, HATÉKONYAN ALKALMAZNI
 - A KONFLIKTUSOK MINIMALIZÁLÁSA
- **MÓDSZEREK**
 - SZOLGÁLTATÓ KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS
 - SZABÁLYOZÓ KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS

EREDMÉNYEK

KONCEPCIÓK SZEGED KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSÉRE

(RÉSZLETEK SZEGED MJ. VÁROS KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁBÓL ÉS A HVFK EGYEZTETÉSI ANYAGÁBÓL)

■ ÁLTALÁNOS CÉL

A Dél-alföldi Régió és Szeged Város közlekedési hálózatának és szolgáltatásainak fejlesztése, jövőbeni működőképességének megalapozása annak érdekében, hogy a létrejövő új kapacitások a lehető legjobban szolgálják a térség gazdasági versenyképességét, foglalkoztatási potenciálját és **harmonikus, fenntartható fejlődését**.

■ VÁROSRENDEZÉS, A KÖZLEKEDÉSI IGÉNYKELTÉS BEFOLYÁSOLÁSA

- Kerülni kell a város kiterjedésének növekedését
- **Erős forgalomvonzó létesítményeket közforgalmú gerincvonalak vagy intermodális csomópontok mellé kell koncentrálni.**
- **A forgalomra érzékeny, belső övezetekben a kialakítható parkolóhelyek maximumát meg kell határozni.**
- Lakóterület-fejlesztéseket közforgalmú közlekedéssel feltárt, vagy gazdaságosan feltárható körzetekben történjen.

KONCEPCIÓK II.

■ Közforgalmú közlekedés

- **Kiemelten fontos a közösségi közlekedés részarányának fenntartása, lehetőség szerinti növelése.**
- Korszerűsíteni és fejleszteni kell a közforgalmú szolgáltatás minőségét.
- A közforgalmú közlekedés pályái és járművei a városi környezetet minél kevésbé károsítsák.
- A közforgalmú járművek számára minden lehetséges forgalmi előnyt biztosítani kell.
- **A közösségi közlekedést még a közúti forgalom rovására is érdemes támogatni.**
- Az optimális közlekedési mód megválasztásának érdekében eszközváltó helyek hálózatát kell kialakítani, oly módon, hogy az egyéni gépjárműközlekedéssel szembeni versenyképesség mindig érvényesüljön.
- Vizsgálni kell a legerősebb elővárosi közlekedési irányok zéróemissziós eszközzel történő közvetlen bevezetését a belvárosba.
- **A belváros és Újszeged kapcsolatát a tömegközlekedési kiszolgálás színvonalának és kapacitásának fejlesztésével erősíteni kell.**
- Vizsgálni kell az igényvezérelt közlekedési szolgáltatás bevezetését.
- Az önkormányzat megrendelői szerepének erősödésére a közforgalmú közlekedésben szervezetenként is fel kell készülni.

KONCEPCIÓK III.

- Szeged fő- és gyűjtő- ill. tömegközlekedési úthálózata (tervezett elemekkel bővítve), a meglévő, tervezett vagy javasolt övezeti szabályozással
- Elektromos üzemű tömegközlekedés fejlesztése
- Kerékpárutak fejlesztése
- Parkolóházak és P+R parkolók

LEHETÜNK-E ELÉGEDETTEK? (SOK KONCEPCIÓNAK SOK AZ ALJA ?)

„KARCÁSÚSODIK A SZEGEDI TÖMEGKÖZLEKEDÉS”

(Délmagyarország, 2008. május 7.)

- „Szeged - **Hat százalékkal kevesebb utas ült autóbuszra tavaly, mint 2006-ban** a Tisza Volán Zrt. helyközi és távolsági járatain. **A szegedi villamosokon és trolikon kisebb arányú, de hasonló tendenciájú a változás.**”
- „A Volán reakciója: **a járatok esetleges összevonása, az SZKT-é: a szolgáltatás további javítása.**”
- „Szegeden a helyi közlekedésben jórészt az ellenőrzések szigorításával sikerült megállítani az értékszelvények (helyi közlekedési bérletek és jegyek) számának csökkenését – nézi saját statisztikáját Bálint Akos, A Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. közlekedésszervezési igazgatóhelyettese elárulja: például az általános dolgozó havibérletet váltók száma 2007 januárjában az egy évvel azelőttinél közel 12, míg idén év elején a tavalyihoz képest már csak 3 százalékkal volt kevesebb.”
- „...**egy átlagos napon 1999-ben 250 ezer, 2005-ben 232 ezer utast szállítottunk** – jelenti ki Dózsa Gábor, A Szegedi Közlekedési Társaság igazgatója hangsúlyozza: a KSH az eladott jegyek és bérletek számából „képzett adatai” nem azonosak az utazók valódi számával. De tény: a tudatos környezet- és egészségvédelem mellett gazdasági oka is van annak, hogy Szegeden is sokkal főbb a kerékpáros, mint 10-15 éve, s hogy a **tavasztól ősziig kerekézők miatt is csökken a közösségi közlekedést választók száma.**”

„CSÚCSIDŐBEN GYALOG IS ÉRDEMES KÖZLEKEDNI SZEGEDEN”

(Délmagyarország, 2008. május 7.)

- „Az **autósok** sem úszák meg az araszolást, ők sem tudnak haladni a hídon. Azt viszont, **hogy megálljanak a Torontál téri parkolóban, majd egy kicsit sétáljanak, úgy látszik, a legtöbben még mindig kizártnak tartják.**”

A JÖVŐ EGYIK OLDALA

ELEKTROMOS KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE NAGY PROJEKT
KÖZEL 30 MILLIÁRD FORINT BERUHÁZÁSI KÖLTSÉG EU TÁMOGATÁSSAL

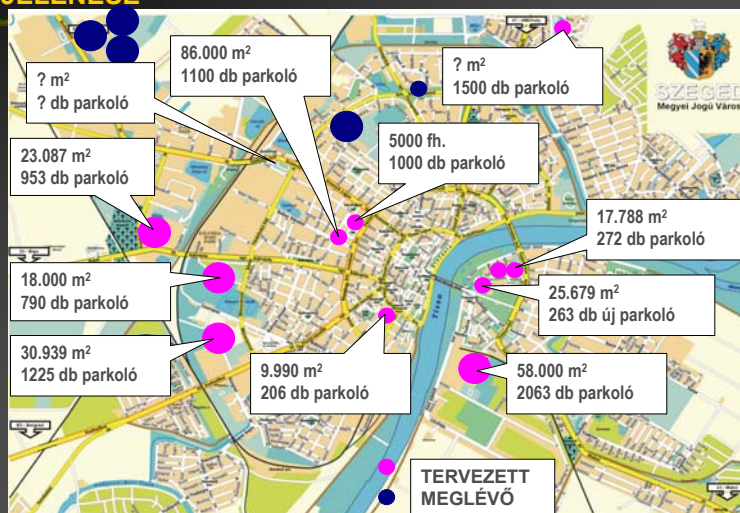
- MEGLÉVŐ VILLAMOSVONALAK TÖBBSÉGÉNEK REKONSTRUKCIÓJA
- ÚJ VILLAMOSVONAL ÉPÍTÉSE A LAKÓTELEPI ÖVEZETBEN
- KRITIKUS CSOMÓPONTOK, TEREK ÁTÉPÍTÉSE
- ÚJ TROLIBUSZVONALAK KIÉPÍTÉSE
- VILLAMOS REMÍZ ÉS TROLI TELEP FEJLESZTÉSE
- ENERGIALLÁTÓÁLLOMÁSOK FEJLESZTÉSE
- ÚJ JÁRMŰVEK
- UTASTÁJÉKOZTATÓ-, ÉS JÁRMŰKÖVETŐ-RENDSZER TELEPÍTÉSE
- PERONOK, VÁRÓK ÁTÉPÍTÉSE
- B+R PONTOK HÁLÓZATÁNAK KIÉPÍTÉSE

HATÁSA

- BALESETI KOCKÁZAT CSÖKKENÉSE
- LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENÉSE (PL.: 14.876 KG CO-VAL ÉS 1.038.436 KG CO₂-VAL) KÉVESEBB KIBOCSÁTÁS ÉVENKÉNT.
- GAZDASÁGI EREDMÉNYEK
- BERUHÁZÁSI ÉS FENNTARTÁSI KÖLTSÉGMEGTAKARÍTÁS
- ÜZEMELTETÉSI KÖLTSÉGMEGTAKARÍTÁS

A JÖVŐ MÁSIK OLDALA

ÚJ, GÉPJÁRMŰFORGALMAT VONZÓ BERUHÁZÁSOK MEGJELENÉSE

AZ ELLENTMONDÁS

- A TERVEZETT ÚJ BERUHÁZÁSOKKAL EGYÜTT KÖZEL **9.500 DB ÚJ PARKOLÓ** LÉTESÜL A VÁROSBAN.
- ANGLIÁBAN A KUTATÁSOK IGAZOLTÁK, HOGY A FORGALOM MINDEN RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ TERET KITÖLT, ANNAK BÁRMILYEN BŐVÍTÉSE ELLENÉRE. (FORRÁS: SACTRA BRIT KORMÁNY KÜLÖN BIZOTTSÁG)
- A KÖZLEKEDÉS, MINT A KERESLET KÍNÁLAT FÜGGVÉNYE (ROBERT MORRIS, USA)
- JÓ GYAKORLATI MEGOLDÁSOK ELTERJESZTÉSE: ÚJ FUNKCIÓKNÁL A PARKOLÓK SZÁMÁNAK KORLÁTOZÁSA. (EURÓPAI KÖZLEKEDLÉSPOLITIKA 2010-IG, COM (2001.)370, „A VÁROSI KÖZLEKEDÉS ÉSSZERŰSÍTÉSE”)
- 2006 ELEJÉN STOCKHOLMBAN BEVEZETTÉK A KÖZÚTI BELÉPTETŐRENDSZERT. 25%-KAL CSÖKKENT A GÉPJÁRMŰFORGALOM, MÍG NAPI 40.000 UTASSAL NÖVEKEDETT A KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉST HASZNÁLÓ UTASOK SZÁMÁT.

DILEMMÁK

- A TÖMEGESEN LÉTESÜLŐ PARKOLÓK MENNYIBEN SEGÍTIK A KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSI CÉLOK MEGVALÓSULÁSÁT?
- HOGYAN ÉRVÉNYESÜL A FENNTARTHATÓSÁG ELVE?
- LEHET, HOGY A STRATÉGÁK ÉS AZ EGYSÉGPARANCSNOKOK KÖZÖTT NINCS ÖSSZHANG?

KÉRDÉSEK ÉS GONDOLATOK

- A DOLGOK A LEGJOBB MEDERBEN, A HOSSZÚ TÁVÚ SZAKMAI KONCEPCIÓKKAL ÖSSZHANGBAN FOLYNAK?
- ÖRÜLJÜNK VAGY SÍRJUNK?
- MIRE JÓ A SZAKMAI ELŐRELÁTÁS?
- MIRE HASZNÁLJUK AZ OTÉK 42. § (10) BEKEZDÉSÉT?
- „...JÓ, DE AZ ÉLET MÁSI!”
- „LEHET, HOGY EZ MÁSHOL MŰKÖDIK, DE NÁLUNK NEM.”
- AKKOR MOST SZOLGÁLTATÓ, VAGY SZABÁLYOZÓ KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS, -SZERVEZÉS LEGYEN?

DE MÉGIS, AKKOR MI A GOND A KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSEL?

LEHETŐSÉG A KÖZLEKEDÉS ENERGIAIGÉNY CSÖKKENTÉSÉRE

- TECHNOKRATA MEGKÖZELÍTÉS (...KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSI JÁRMŰPARK ÉS HÁLÓZAT FEJLESZTÉSE ...)
- KÖZLEKEDÉS SZERKEZETÉNEK (MODAL SPLIT) ÁTALAKÍTÁSA
- GAZDASÁGI ÉS SZABÁLYOZÁSI ESZKÖZÖK
- TUDATFORMÁLÁS (MÍTOSZOK: „PIAC”, „A KÖZFORGALOMHOZ VALÓ MÉLTÁNYOS HOZZÁFÉRÉS NEM GARANTÁLHATÓ MINDENKI SZÁMÁRA.”)
- INTEGRÁLT TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSPOLITIKA

KÖVETKEZTETÉSEK I.

- NEM LEHET EGYSZERRE KÉT IRÁNYBA HALADNI, MERT NEM JUTUNK ELŐRE, vagyis HIÁBA FEJLESZTIK A KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉST, HA EGYIDŐBEN BŐVÍTIK AZ EGYÉNI GÉPJÁRMŰ KÖZLEKEDÉS INFRASTRUKTURÁJÁT.
- A VÁROS KÖZLEKEDÉSI PROBLÉMÁINAK TÉNYLEGES OKAIT ÉS MEGOLDÁSAIT JELENTŐS RÉSZBEN NEM A KÖZLEKEDÉS TERÉN KELL KERESNI.
- AZ INGATLANFEJLESZTÉS NEM FÜGGETLENÍTHETŐ A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI MEGFONTOLÁSOKTÓL.

KÖVETKEZTETÉSEK II.

- A DÖNTÉSHOZÓ A LAKOSSÁG TÖBBSÉGE ÁLTAL TÁMOGATOTT PROJEKTEKET VALÓSÍTJA MEG SZÍVESEN, DE A KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS NEM MINDIG SIKERÁGAZAT. (VALAKINEK A KORLÁTOZÁST IS ÁT KELL ADNIA!)
- A JÓ KÖZLEKEDÉSPOLITIKA TERMÉK, MELYET EL KELL TUDNI ADNI, ÉS EZ TÚL MUTAT A MÉRNÖKI SZAKMÁN.

„A jó döntések általában sok rossz tapasztalatból származnak, ami sok rossz döntés eredménye.”

/Ismeretlen/

A kérdés az, hogy mennyi rossz tapasztalat után hoznak a döntéshozók és a szakértők jó döntéseket.

KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!